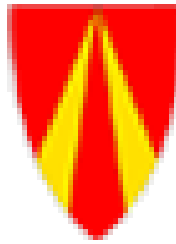

Flesberg

Rollag

Nore og Uvdal

Kompetanseutviklingsplan

2015-2020

for

barnehagene i Numedal

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Strategiens mål, innhold og forutsetning.....	3
3	Sentrale aktørers roller og ansvar - medaktører	4
4	System for kompetanseutvikling	5
5	Opplærings - og utdanningsformer	5
6	Tiltaksplan for kommunene i Numedal.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.

1 Innledning

I 2013 ferdigstilte Kunnskapsdepartementet sin strategiplan «Kompetanse for framtidens barnehage» som tilkjenne gir mål, innhold, system, roller og ansvarsfordeling innafor arbeidet med å løfte kompetansen på barnehageområdet.

I denne strategien har barnehageeier fått tildelt et primæransvar for kompetanseutvikling. Eier skal tilse at det blir gjort et nødvendig kartleggingsarbeid av kompetansebehovet, sette av midler og ha en langsiktig strategi for hvordan og hvilke kompetansetiltak som skal gjennomføres.

I KS' eierstrategi for barnehage og skole 2013 – 16 kan en lese:

Barnehagen har som overordnet mål å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. En sentral utfordring er å ivareta barnehagen som arena for omsorg og lek samtidig som den i stadig større utstrekning er en del av et livslangt læringsløp. Barnehagesektoren er det tredje største tjenesteområdet i kommunal sektor.

Trenden er at stadig flere barn går i barnehage, og at oppmerksomheten i større grad rettes mot innhold og kvalitet. Hvordan kvalitet i barnehagen skal måles, blir et sentralt område som må videreutvikles i tiden fremover,

Hvordan kvalitet i barnehagen skal måles, blir et sentralt område som må videreutvikles i tiden fremover, og KS vil medvirke til at kvalitetsutviklingen i barnehagen (i likhet med skole) tar utgangspunkt i struktur-, prosess- og resultat kvalitet. Et felles rammeverk for kvalitet har som overordnet mål å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. En sentral utfordring er å ivareta barnehagen som arena for omsorg og lek samtidig som den i stadig større utstrekning er en del av et livslangt læringsløp. Kvalitet – tilpasset sektorenes egenart – vil gjøre det enklere å skape gode overganger mellom barnehage og skole. Det finnes mindre forskning om barnehage enn skole, men vi har omfattende internasjonal forskning om læringens akkumulative effekt: Læring stimulerer til mer læring, og dette virker særlig sterkt når barna er små. Barn som blir stimulert, klarer seg bedre i både skole og arbeidsliv.

2 Strategiens mål, innhold og forutsetning

Målgruppen for **tiltakene** i strategiplanen er alle ansatte i barnehagen.

Målgruppen for **strategien** er alle **aktørene** i barnehagesektoren.

Et godt barnehage tilbud for alle barn avhenger av personalets kompetanse. Bare kompetente ansatte kan sikre at barnehagen oppfyller sitt samfunnsmandat i tråd med barnehagens formål og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, jf. §§ 1, 2 og 3 i Barnehageloven. **Regjeringens mål** er å oppfylle dagens pedagognorm og å øke andelen ansatte med relevant utdanning. Dette omtales nærmere i stortingsmeldingen om framtidens barnehage¹. Kompetansestrategien skal gjelde for perioden 2014 til 2020. I løpet av strategiperioden skal alle ansatte ha fått muligheten til å øke sin kompetanse.

Strategiens mål er:

- å rekruttere og beholde flere barnehagelærere og ansatte med relevant kompetanse for arbeid i barnehagen
- å heve kompetansen for alle ansatte som jobber i barnehagen.
- å øke statusen for arbeid i barnehage.

En forutsetning for å nå disse målene er at alle aktørene i sektoren tar sitt ansvar, samarbeider og deltar aktivt i kompetansearbeidet for å bidra til økt og god kvalitet i barnehagene. **Kommunen** som

barnehagemyndighet skal sikre at barna i barnehagen får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud. **Barnehageeier** har ansvaret for at de ansatte får den nødvendige opplæringen og får delta i kompetanseutviklingen på sin egen arbeidsplass. **Styrer og barnehagelæreres** kompetanse er nødvendig for at barnehagen skal kunne gjennomføre kompetanseutvikling for alle ansatte.

3 Sentrale aktørers roller og ansvar - medaktører

Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet

Nasjonale utdanningsmyndigheter har det overordnede ansvaret for kompetansestrategien, finansierer kompetansetiltakene og skal sørge for at den gjøres kjent for alle aktører. Nasjonale utdanningsmyndigheter innhenter årlige rapporter om hvordan de statlige midlene er benyttet og vurderer fortløpende hvordan tiltakene fungerer i sektoren. Studietilbudenes innretning og omfang utvikles i samarbeid med utdanningstilbyderne og lokale aktører i sektoren, og disse kan endres og justeres underveis i strategiperioden. Utdanningsdirektoratet vil utarbeide årlige planer for tiltakene og redegjøre nærmere for vilkår for tilskudd.

Fylkeskommunen

Fylkeskommunen er ansvarlig for videregående opplæring, herunder barne- og ungdomsarbeiderutdanningen. Fylkeskommunen gir tilskudd til opplæring til de personene som ikke har brukt opp retten til videregående opplæring. Kommunen kan sammen med fylkeskommunen og i samarbeid med yrkesopplæringsnemndene utvikle egnede opplegg for assistenter som ønsker å ta fagbrevet gjennom praksiskandidatordningen. Fylkeskommunen skal sørge for at det tilbys godkjent fagskoleutdanning som tar hensyn til lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov innenfor prioriterte samfunnsområder.

Kommunen som barnehagemyndighet

Barnehagemyndigheten har et overordnet ansvar for å sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud. Kommunen skal gjennom aktiv veiledning, godkjenning og tilsyn påse at barnehagene i kommunen drives i tråd med de krav som stilles i barnehageloven med tilhørende forskrifter. Som en forutsetning for å få statlige midler skal kommunen utvikle kompetanseplaner som omfatter både kommunale og ikke-kommunale barnehager, og som ivaretar både nasjonale føringer og lokale behov. Det vil for de mindre kommunene være naturlig å inngå interkommunalt samarbeid om utvikling og gjennomføring av kompetanseutviklings- og rekrutteringstiltak. En forutsetning for å få utbetalt midler er at kommunen/regionen i søknaden orienterer om hvordan lokal deltakelse og forankring i kommunale og ikke-kommunale barnehager er ivaretatt.

Barnehageeier:

Barnehageeier har det primære ansvaret for kompetanseutvikling for sine ansatte. Det forutsettes at barnehageeier tilrettelegger for at personalet kan delta i kompetanseutviklingstiltakene.

Barnehageeier skal kartlegge kompetansebehovet, sette av egne midler til kompetanseheving og ha en langsiktig plan for hvilke kompetansetiltak som skal gjennomføres.

Barnehagen – styrer og pedagogisk leder

Styreren skal motivere og inspirere til kompetanseutvikling hos personalet og forvalte ressursene på forsvarlig måte. Styrer har ansvar for å lede det pedagogiske utviklingsarbeidet på et overordnet nivå. **Pedagogisk leder** skal sikre kvaliteten på det pedagogiske arbeidet og har sammen med styrer ansvaret for at samfunnsmandatet oppfylles og at målene i rammeplanen realiseres. Pedagogisk leder har også ansvaret for å veilede det øvrige personalet. **Barnehagens ansatte** bør jevnlig delta i

kompetanseutviklingstiltak og utviklingsarbeid for å heve sin kompetanse og øke sin forståelse for barnehagens innhold og oppgaver.

Andre aktører i strategien

Fagskoler – Universitets – og høgskolesektoren – Nasjonale sentre – Ansattes organisasjoner

4 System for kompetanseutvikling

Systemet for kompetanseutvikling synliggjør karriereveier og utviklingsmuligheter for alle grupper ansatte. I systemet ligger det både individuelle og kollektive kompetanseutviklingstiltak. Målgruppen for tiltakene er alle grupper ansatte som arbeider direkte med barnegruppen; assistenter, barne- og ungdomsarbeidere, andre pedagoger, barnehagelærere og styreere.

Tematiske satsingsområder

Kompetansestrategien omfatter fire tematiske satsingsområder som er forankret i formålet og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Satsingsområdene skal gi en overordnet føring og en retning for barnehagenes arbeid med kompetanseutvikling i årene framover og er som følger:

- Pedagogisk ledelse – barnehagen som lærende organisasjon
- Danning og kulturelt mangfold
- Et godt språkmiljø for alle barn
- Barn med særskilte behov

Antall barn under tre år i barnehagene har økt de siste årene. Flere barnehageansatte må tilegne seg mer kunnskap om de yngste barna og deres fysiske og emosjonelle behov. Kunnskap om de yngste barnas utvikling må derfor stå sentralt i arbeidet innenfor alle satsingsområdene.

Kunnskap og ferdigheter i kreativ og kritisk bruk av digitale verktøy vil inngå i alle satsingsområdene.

Hvilke tema som kan fylle kriteriene innafor de tematiske satsingsområdene, er mer utdypet i KUD`s strategidokument: «Kompetanse for framtidens barnehage».

5 Opplærings - og utdanningsformer

Med **etterutdanning** menes all planlagt og systematisk kompetanseutvikling som ikke gir studiepoeng. Etterutdanning kan være individuell, gruppebasert og /eller barnehagebasert. Innenfor etterutdanning skal også fag og områder rette seg mot nasjonale føringer.

Barnehagebaserte kompetanseutviklingstiltak er utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Tiltakene utvikles lokalt, gjerne i samarbeid med relevante kompetansemiljøer, kommunen eller andre barnehager og er forankret hos pedagogisk leder, styrer og barnehageeier. Tiltakene skal bidra til en utviklingsprosess på egen arbeidsplass for hele personalet i barnehagen, på tvers av kompetansenivå.

Kompetansehevingsstudier for assistenter og fagarbeidere i barnehagen er et studietilbud på 15 studiepoeng i regi av universitets- og høgskolesektoren. Målet er å gi assistenter en innsikt i barnehagetradisjon, yrkesetikk og erfaring med pedagogisk refleksjon. Tilbudet utvikles i samarbeid med Fylkesmannen.

Det er ønskelig at flere barne- og ungdomsarbeidere tar jobb i barnehage og at assistenter som mangler kompetanse om arbeid med barn tar fagbrevet. Praksiskandidatordningen gir assistenter med lang erfaring mulighet til å gå opp til fagprøven. I systemet kalles denne ordningen «**Barnehagebasert fagbrev**» for å synliggjøre muligheten for å ta fagbrevet på arbeidsplassen med praksis fra barnehage.

Fagskoleutdanning i oppvekstfag er en videreutdanning for fagarbeidere og andre med tilsvarende realkompetanse. Utdanningen er yrkesrettet og gir mulighet for fordypning og spesialisering

Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) er et tilbud til assistenter og barne- og ungdomsarbeidere som ønsker å utdanne seg til barnehagelærere. ABLU er organisert som en deltidsutdanning over fire år, og det er en forutsetning at studentene er i arbeid under studiet. Barnehagen trekkes inn som læringsarena og det er et tett samarbeid mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt.

Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk (60 studiepoeng) er primært et tilbud for personer med annen pedagogisk utdanning som ønsker å kvalifisere seg til stilling som pedagogisk leder i barnehagen. Studiet består av 30 studiepoeng barnehagepedagogikk og 30 studiepoeng i småbarnspedagogikk, som er en innføring i pedagogisk arbeid med de yngste barna i barnehagen.

Veilederutdanning er et videreutdanningstilbud rettet mot barnehagelærere som ønsker å øke sin kompetanse på veiledning av barnehagelærere og barnehagelærerstudenter. Studiet har et omfang på 30 studiepoeng og er organisert som et deltidsstudium.

Lederutdanning for styrere er et videreutdanningstilbud for barnehagestyrere. Studiet skal bidra til kvalitetsutvikling i barnehagen gjennom en styrking av den pedagogiske og administrative lederkompetansen. Studiet har et omfang på 30 studiepoeng og gjennomføres på deltid over tre semestre.

Med barnehagelærerutdanning eller annen pedagogisk utdanning kan man ta ulike **mastergrader** på heltid eller deltid. Et masterstudium har et omfang på 120 studiepoeng. Flere universiteter og høyskoler tilbyr masterutdanning innenfor ledelse, småbarnspedagogikk, barnehagepedagogikk og spesialpedagogikk. Med master kan man gå videre til **PHD-studier**. Det finnes flere ulike doktorgradsprogrammer på barnehageområdet både ved norske og utenlandske universiteter og høyskoler.

6 Tiltaksplan for felles kompetanseløft i barnehagene i Numedal 2015-2020

							MÅLGRUPPE	TID OG STED	ANSVARLIG
Tematiske satsingsområder	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20			
1. Pedagogisk ledelse									
- Teamledelse				X			Styrer og ped.leder		
- Veiledning og refleksjon				X			Styrer og ped.leder		
- Barns medvirkning			X				Alle ansatte	Felles planleggingsdag jan-17	Nore og Uvdal
- Oppfølging fra planleggingsdagen			Vår 17	X			Alle ansatte	Personalmøter i hver barnehage	Styrer
2. Danning og kulturelt mangfold									
- LEK	X				X		Alle ansatte	2.1.15 Felles planleggingsdag med Terje Melaas på Lampeland	Oppvekstsjef i samarbeid m konsulent og styrere i Flesberg. Kursholder: Terje Melaas
- Oppfølging fra planleggingsdagen	Vår 15	X					Alle ansatte	Personalmøter i hver barnehage	Styrer
3. Et godt språkmiljø for alle barn									
- Gutter og språk	X	X					Styrere	4.9.14 Dalmøte	Fagsjef Nore og Uvdal
- Barns språktilegnelse og språkutvikling (inkludert flerpråklige)	X	X					Styrere, kommunenivå og ped.ledere Alle ansatte	6.11.2014 styrere 15.01.15 og 9.04.15 ped.ledere, styrere og kommunenivå ,Rollag 4.1.16 Felles planleggingsdag i Rollag med Magnhild/PPT	PPT v/ Magnhild Wassli Gjere og Marianne Grøndahl Oppvekstsjef i Flesberg i samarbeid med enhetsleder i Rollag og pedagogisk konsulent i Flesberg og PPT

							MÅLGRUPPE	TID OG STED	ANSVARLIG
Tematiske satsingsområder	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20			
- Fagdag flerspråklig og flerkulturelt arbeid i barnehagen		X					Styrere, ped.ledere og konsulent i Flesberg og enhetsleder Rollag	13.08.15 kl 9-1530, Drammen	Fylkesmannen i Buskerud
- Oppfølging fra planleggingsdagen		Vår 16					Alle ansatte	Personalmøter i hver barnehage	Styrer
- Utarbeidelse av felles språkplan for barnehagene i Numedal		x					Alle ansatte	Møter i arbeidsgruppa i 2015: 26.06.15 24.08.15 27.09.15 29.10.15 og 19.11.15	Arbeidsgruppen består av: Ann Mari Stjernløw (leder) Anne-Mette Larsson Gry Hamre Inger Hellum Fønnebø
4. Særskilte behov									
- Kompetanse i dokumentasjon, vurdering og kartlegging						X			
- Tilrettelegging for deltakelse i fellesskapet, lek og læring					X				
- Samarbeid med hjemmet						X			
5. Andre tiltak									
- Sammenheng barnehage og skole									
- Mattekonferanse	X	X					Ansatte Rollag, Alle ansatte i Nore barnehage og Rødberg barnehage (siste konferanse) og 2 ped.	Kick-off konferanse-14 og avslutningskonferanse-15	Ped.ledere/enhetsleder og styrer i ulike barnehager.

							ledere fra Lampeland barnehage		
- Studietur til Sogn-regionen		X					Barnehagestyrere og skoleledere fra Numedal		Pedagogisk konsulent Nore og Uvdal og Rollag